РЕГИОНАЛЕН ЕКСПЕРТНО – КОНСУЛТАНТСКИ И ИНФОРМАЦИОНЕН ЦЕНТЪР „ЧИТАЛИЩА" ГРАД ДОБРИЧ

бул."25 – ти септември", № 44
тел.: 058/ 603 661
e-mail: ekic@abv.bg

АНАЛИЗ

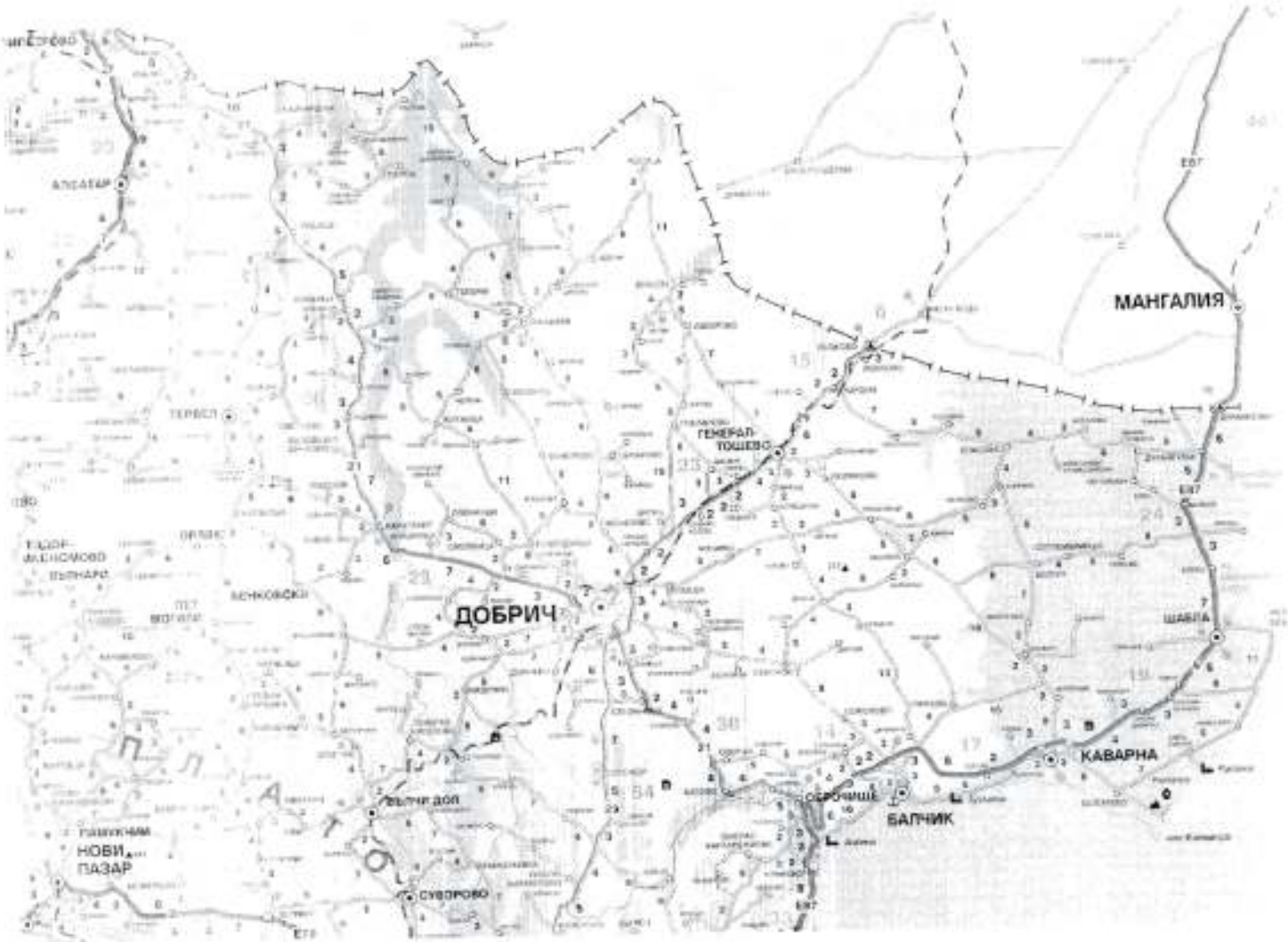
НА ДЕЙНОСТТА НА ЧИТАЛИЩАТА

ОТ ОБЛАСТ ДОБРИЧ

ПРЕЗ 2021 ГОДИНА

ОБЛАСТ ДОБРИЧ

ТЕРИТОРИАЛНО ДЕЛЕНИЕ

карта на областта

Кратка информация за област Добрич

Област Добрич се намира в Североизточна България и заема по-голямата част от Южн Добруджа. На север граничи с Република Румъния, на изток с Черно море, на юг Варненска област, на югозапад със Шуменска област и на запад със Силистренска облас На територията на областта са гранично-пропускателните пунктове Дуранкулак Йовково.

Областта има обща територия 4719 кв.км .(4,24% от територията на Републик България)., от които обработваеми те площи са 344558,3 дка. Населението на облас Добрич към 31.12.2020год. е 170298души. По този показател областта е на 14 място страната, по площ на 8-мо място, като е най-голяма в Североизточния регион, а гъстотат е 44 души на кв. км в 207 населени места – в т.ч. 6 града и 201 села. Областен център гр. Добрич. Структуроопределящи отрасли на областната икономика се явяват селскот стопанство, с основна насоченост – производство на зърнено – житни култури, леката хранително – вкусова промишленост, машиностроенето и туризма.

ОБЩИНИ	Територ ия кв.км.	Брой населени места	Градо ве	Села	Брой читали ща
Добрич - град	101,3	1	1	-	6
Добричка	1298	67	-	67	38
Балчик	523	20	1	19	10
Генерал Тошево	986	41	1	40	24
Каварна	480,6	21	1	20	13
Крушари	417,5	19	-	19	8
Тервел	579,6	24	1	23	13
Шабла	325	14	1	13	9
ОБЩО	4711	207	6	201	121

ОБЩИНА ДОБРИЧ-град

Кратка справка /представяне на общината и читалищата в нея/

Община Добрич - град обхваща територията на гр.Добрич, с население 8093 жители към 31.12.2020г. Структуроопределящ отрасъл на общинската икономика с явяват леката и хранително – вкусовата промишленост и машиностроенето.

В общината има регистрирани шест народни читалища. НЧ"Й.Йовков - 1870" е на – голямото читалище в областта със над 150 годишна история. В квартал Рилци НЧ"Пробуда - 1939", което до скоро е било като филиал на НЧ"Й.Йовков - 1870". Третот читалище е НЧ"Романо дром - 2002", а от края на 2012г. съществува и НЧ"Мевляна 2012". През 2017г. бе учредено и регистрирано НЧ"Добрич – 2017". Регистрира се НЧ"Български искрици – 2016".

Годишната държавна субсидия за читалищна дейност съгласно ЗНЧ се превежда н община Добрич и тя се използва за фонд работна заплата, дейност и издръжк Субсидираните бройки за общината за 2021г. са 45, като 31,5 от тях са в читалищ "Й.Йовков – 1870", 8,5 – в читалище "Романо дром - 2002" , 2 – в НЧ"Пробуда - 1939" 2- в НЧ"Мевляна – 2012". От 2020г. държавна субсидия – 1 брой има НЧ"Добрич 2017".Без такава е единствено НЧ"Български искрици – 2016".

Читалища в собствени сгради са НЧ" "Й.Йовков-1870" и НЧ"Пробуда - 1939' които се стопанисват правилно. НЧ"Романо дром - 2002", заема етаж от общинска сград под наем. НЧ"Мевляна – 2012" се помещава в две стаи в затворенот училище."О.Паисий". Сградният фонд е в сравнително добро състояние, но се изисква постоянни ремонти. НЧ"Български искрици – 2016" се помещава в комплекс „Стари Добрич", а на НЧ"Добрич – 2017" общинският съвет –Добрич през 2018г. предостави дв етажа от закритото училище „Дора Габе". През 2021г. е правен ремонт частичен ремонт НЧ"Романо дром - 2002".

Общиският съвет на община Добрич финансира през 2021г. читалищата както следва:

НЧ"Й.Йовков 1870" – 4166.00лв.
НЧ"Български искрици – 2016" – 5160лв.
НЧ" Добрич – 2017" – 4166лв.
НЧ"Мевляна – 2012" – 4000лв.
НЧ"Пробуда - 1939" – 4000лв.
НЧ"Романо дром - 2002" – 4000лв.

Като начин за набавяне на допълнителни средства читалищата използват правото с по ЗНЧ за оземляване и арендуване на 50дка земя от общинският поземлен фонд – отнас се за НЧ"Й.Йовков - 1870" и НЧ"Пробуда – 1939". Собствените приходи на читалищат са:

- НЧ"Й.Йовков - 1870" – 85642,00лв.
- НЧ"Пробуда – 1939" – 3175,00лв.
- НЧ"Романодром - 2002" – 310,00лв
- НЧ"Мевляна – 2012" –2356,00 лв

- НЧ"Български искрици – 2016" – 1400,00лв.
- НЧ"Добрич – 2017" – 2130лв.

НЧ"Й.Йовков – 1870" защити проекти на стойност 4713,00лв., а НЧ"Мевляна – 2012" – на стойност 2288,00лв.

НЧ"Български искрици – 2016" организира Международен конкурс „Мотивът – основен елемент в българската шевица, пазещ родовата ни памет" с участие на читалища и физически лица от България и Асоциации и организации на българите в чужбина – Молдова, Украйна, Румъния, Сърбия, Македония, Испания, САЩ и Великобритания.

Техническата обезпеченост на читалищата е на добро ниво.С компютри и интернет разполагат всички читалища. Това обуславя реалните им възможности за получаване на актуална информация за действащи програми и оперативни програми, както и натрупания опит в разработка и реализиране на проекти.

Основната дейност на читалищата е библиотечната и културно – просветната.Като цяло библиотечните фондове са големи и добре съхранявани, но доста остарели.Обновяват се от дарения, новозакупени книги от собствени средства и по проекти към МК.Читалище "Романо дром - 2002" и НЧ"Мевляна – 2012" имат ограничен фонд и се нуждаят от специализирана литература. НЧ"Добрич 2017" успя чрез дарения да набере библиотечен фонд от близо 20000 книги през годините. Има въведена автоматизация на библиотечната дейност единствено в НЧ"Й.Йовков – 1870" - програмен продукт „АБ" на ПСПН.

Културната дейност се изразява в предоставения на обществеността богат културен продукт на танцовите и певчески формации на НЧ"Й.Йовков - 1870" – с десетки национални и международни награди, на школите по изкуствата и на езиковите школи – състави, танцова школа „Хорце" – за възрастни и деца , детска лятна занималня, театрална студия „Зорница", център по минерология.От 2016г. към читалището е и хор „Добрич". Новосъздадени форми са рок група, трио „ВалДеМас", общинска секция на Общобългарски комитет „В.Левски" и хор за патриотични песни.

НЧ"Пробуда - 1939" се е насочило основно в издирване и опазване на автентичния фолклор и обичаи, чрез изградени певческа и танцови групи/деца и възрастни/ драмсъстав/ деца и възрастни/, лазарска и коледарска групи и клуб „Сръчни ръце".

НЧ"Романо дром - 2002" – дейността е насочена към специфичните потребности на ромското население, чрез музикална, танцова и вокална школи, както и клубове - здравен младежки, женски и за родители и школа приложно изкуство.

НЧ"Мевляна – 2012" през годината е продължило да работи чрез разкритите школи – езикова /български, турски / и музикално – фолклорна и клуб приложно изкуство.

НЧ"Български искрици – 2016" е разкрило пет клуба по занаяти – Средновековна работилница, българската шевица, Българска везба, Дърворезба и Керамика, , както и група за народни обичаи и танци.

НЧ"Добрич – 2017" сформира школи – музикална, вокална, по живопис, по дигитална фотография, курс по английски, мъжки хор „Добрич", тенис клуб, рок група, фолклорен ансамбъл, клас солфеж и възрожденски клуб.

През изтеклата година самодейците успяха да участват в традиционните общински, регионални и международни фестивали и културни прояви през по-голямата част от 2021г. Повечето прояви от културните им календари се случиха през първото и третото тримесечие на годината.

ОБЩИНА ДОБРИЧКА

Кратка справка /представяне на общината и читалищата в нея/

Общината има обща територия 1298кв.км., от които обработваеми те площи са 1025675дка. Населението наброява 26781 жители в 68 населени места, като няма обособен общински център. Структуроопределящ отрасъл на общинската икономика се явява селското стопанство, с основна насоченост – производство на зърнено – житни култури.

В четиридесет и две населени места на общината има регистрирани четиридесет и две народни читалища – от тях работещи са тридесет и осем.В селата те се явяват единствените организации, изпълняващи държавни културно – просветни функции.

Годишната държавна субсидия за читалищна дейност съгласно ЗНЧ се превежда на община Добричка и тя се използва за фонд работна заплата, издръжка и дейност.Субсидираните бройки са 47. Към всички работещи читалища в селата имат разкрити субсидирани бройки, с изключение на новорегистрираните в селата Миладиновци, Златия и Полк. Иваново.В Златия читалището се финансира с 0,5бр. от общинския бюджет. От назначените на трудови договори читалищни секретари изпълняващи и функциите на библиотекари, с висше образование са 8, с основно – 5, помощен персонал, на 0,5 щат /, а останалите - със средно образование и голям опит.Започва естествено подмладяване на кадрите, поради пенсиониране на старите.

С компютри и интернет не разполагат само читалищата в Полк.Иваново, Хитово, Камен и Миладиновци. Това обуславя за другите по-лесен достъп до информация, както на секретарите, така и на населението. Във връзка с попълването на новия тип електронни информационни карти за регистъра на Министерство на културата всички имат електронна поща. И през тази година основно средство за комуникация помежду им, се явяват ежемесечните срещи, организирани от отдел "Култура" на общината. През 2021г. общината е направила частични ремонти в шест читалища –Котленци, Ломница, Камен, Методиево, Плачи дол и Победа и е осигурила общинска субсидия за дейност в размер на 19770.00лв., а без такава са шестнадесет. Собствените приходи на читалищата за годината са 152529.00лв./ главно от рента на собствената им земя/, нямат единствено Воднянци и Батово. През годината само Дончево защити проект по програмата на Министерство на културата „Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност" – по 1159лв.

Основната дейност на читалищата е библиотечната и културно – просветната. Библиотеки има във всички читалища, без това в селата Камен, Миладиновци и Полк.Иваново.Те се обслужват от секретарите.Като цяло библиотечните фондове са големи и добре съхранявани, но доста остарели.Обновяват се от дарения, новозакупени книги чрез отдел "Култура" на общината. Никъде няма въведена автоматизация на библиотечната дейност.По програма „Глобални библиотеки" работят три читалища – в Божурово/етап 2009г./, Плачи дол и Ф.Дянково/етап 2010г./

Културната дейност се изразява основно в издирване и опазване на автентичния фолклор и обичаи, чрез изградени певчески и танцови групи, както детски, така и за възрастни. Във всички читалища, с изключение на тези в селата Полк.Иваново и Ломница има постоянно действащи самодейни колективи ,както следва:

- 13 танцови състава за автентичен фолклор – Смолница, Житница Дончево, Козлодуйци, Стефаново, Владимирово, Батово, Златия,Паскалево Плачи дол/2/, Тянево и Воднянци.
- 1 школа народни танци – Ст.Караджа
- 31 фолклорни певчески групи - Стефаново, Смолница, Житница, Дянково Тянево, Черна/2-мъжка и женска/, Стожер /2/, Карапелит, Божурово Ловчанци, Ст.Караджа, Лясково, Одринци, Миладиновци, Царевец Дончево, Паскалево, Свобода, Хитово – 2/женска и детска/, Методиево Златия, Козлодуйци, Владимирово, Овчарово, Дончево, Ведрина, Одърци Бенковски.
- 1 битов хор - Камен.
- 2 клуба на жената – Ст.Караджа, Царевец.
- 4 клуб „Млад приятел на книгата" – Божурово, Златия, Одринци Паскалево.
- 5 групи за изворен фолклор – Божурово, Бранище, Котленци, Победа Плачи дол – детска.
- 10 коледарски групи –Ловченци, Плачи дол, Божурово, Житница Карапелит, Дончево, Златия, Стожер, Овчарово и Славеево.
- 4 лазарски групи –Дончево,Карапелит, Славеево и Ловченци.
- 1 младежка формация за модерни танци – Божурово.
- 1 група за народни обичаи –Житница.
- 3 кръжок „Сръчни ръце" –Златия, Плачи дол и Одринци.
- 1 детски квартет – Лясково
- 1 клуб изобразително изкуство и плетиво – Бенковски
- 1 арт клуб – Росеново
- 1 група стари градски песни – Одърци

През изтеклата година самодейците успяха да участват в традиционните общински регионални и международни фестивали и културни прояви през по-голямата част от 2021г. Повечето прояви от културните им календари се случиха през първото и третото тримесечие на годината.

ОБЩИНА БАЛЧИК

Кратка справка /представяне на общината и читалищата в нея/

Общината има обща територия 523кв.км., от които обработваеми те площи са 339480дка. Населението наброява 20317 жители в 19 населени места. Общинският център – гр.Балчик има 11610 жители. Структуроопределящ отрасъл на общинската икономика се явява селското стопанство, с основна насоченост – производство на зърнено – житни култури и туризма.

В девет населени места на общината има регистрирани десет народни читалища – две в общинският център и осем в прилежащите села. Особенно в селата те се явяват единствените организации, изпълняващи държавни културно – просветни функции.

Годишната държавна субсидия за читалищна дейност съгласно ЗНЧ се превежда на община Балчик и тя се използва за фонд работна заплата, дейност и издръжка. През 2021г. от общинския бюджет са заделени средства за читалищата в размер на 152528,00 лв. за ремонти/"П.Хилендарски" и „В.Левски" – Балчик /, а всички имат такава за дейност и издръжка. Собствените приходи на читалищата за годината са 58658.00лв. главно от рента за собствената им земя. Защитени проекти към Министерство на културата по програма „Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност" имат –Соколово, Кранево и „П.Хилендарски" – Балчик на обща стойност 6494,00лв.

Субсидираните бройки са 37, като 26 от тях са в двете читалища в общинския център, а останалите 11 – по селските читалища. Към всички читалища в селата има разкрити субсидирани бройки. От назначените на трудови договори читалищни секретари, изпълняващи и функциите на библиотекари, двама/Соколово – 0,5 и Сенокос – 1/ са с висше образование,всички останали са със средно образование и голям опит.От тези в общинският център 16 са с висше и полувисше образование, 10 – със средно.

Техническата обезпеченост на читалищата в селата е на добро ниво. С компютри и интернет разполагат всички читалища. Във връзка с новите електронни инфокарти за регистъра на читалищата в Министерство на културата вече всички имат електронна поща.

Основната дейност на читалищата е библиотечната и културно – просветната. Библиотеки има във всички читалища. Те се обслужват от секретарите. Като цяло

библиотечните фондове са големи и добре съхранявани, но доста остарели. Обновяват се от дарения , новозакупени книги чрез отдел "Култура" на общината. Въведена е автоматизация на библиотечната дейност в НЧ "П. Хилендарски" – Балчик – библиотечен софтуер "АБ". По програма „Глобални библиотеки" работят шест читалища – „В.Левски" – Балчик/етап 2009г./, Гурково, Оброчище и Соколово/етап 2010/ и НЧ"П.Хилендарски" – Балчик и Кранево/етап2011г./.

Културната дейност се изразява основно в издирване и опазване на автентичния фолклор и обичаи, чрез изградени певчески и танцови групи, както детски, така и за възрастни.Независимо от сложната епидемична обстановка и през 2021г. всички читалища има постоянно действащи самодейни колективи.

- 10 хора – „П.Хилендарски"– 3 и „В.Левски" в Балчик, Оброчище/2/, Гурково и Соколово/ 3/
- 1 школа английски – Гурково
- 1 театрален състав – Гурково
- 1 танцов ансамбъл – „В.Левски"-Балчик
- 3 групи за нар.песни –, Дропла и Сенокос/ 2/
- 2 детски музикални школи – „П.Хилендарски" и „В.Левски" в Балчик
- 10 школи и групи за нар. танци – „В.Левски" – Балчик – 2 ,Оброчище, Кранево, Соколово, Стражица, Гурково/ 3- детска и 2възрастни/ и „П.Хилендарски"-Балчик.
- 2 групи за стари градски песни –Дропла и Кранево
- 3 групи за автентичен фолклор –Гурково, „В.Левски" и Змеево
- 2 групи за популярни песни и естрадно пеене, балетна и хорова школи – „П.Хилендарски" и „В.Левски" в Балчик
- 1 литературен клуб – „П.Хилендарски" – Балчик
- 2 клуб рисуване - „П.Хилендарски" и Гурково
- 1 клуб „Йога" – Оброчище
- 2 група за народни обичаи – Соколово и Гурково
- 4 коледарски групи – Стражица, Дропла, Кранево и Гурково
- 1 детски квартет народно пеене – Змеево
- 1 певческо трио – Соколово
- 1 група за руски и патриотични песни – Дропла
- 1 група забавни танци – „П.Хилендарски"-Балчик
- 1 школа за солфеж – „П.Хилендарски"
- 3 детска вокална студия –„П.Хилендарски" /2/ и Стражица

Създаденият общински читалищен съюз спомага за обмяна на опит между читалищните работници.

През изтеклата година самодейците успяха да участват в повечето традиционните общински, регионални и международни фестивали и културни прояви. Повече прояви от културните им календари се случиха през първото и третото тримесечие на годината.

ОБЩИНА ГЕН. ТОШЕВО

Кратка справка /представяне на общината и читалищата в нея/

Общината има обща територия 986кв.км., от които 853729дка са обработваеми площи. Населението наброява 15097 жители в 41 населени места. Общинският център - гр. Генерал Тошево има 6928 жители. Структуроопределящ отрасъл на общинската икономика се явява селското стопанство, с основна насоченост – производство на зърнено – житни култури.

В двадесет и три населени места на общината има регистрирани двадесет и четиринародни читалища – две в общинския център и двадесет и две в прилежащите села. Читалищата в с.Присад и с.Росен са новосъздадени през 2014г. Особенно в селата читалищата се явяват единствените организации, изпълняващи държавни културно – просветни функции.

Годишната държавна субсидия за читалищна дейност съгласно ЗНЧ се превежда на община Генерал Тошево и тя се използва за фонд работна заплата, дейност и издръжка. Субсидираните бройки са 45, като 19,5 от тях са в двете читалища в общинския център, а останалите 25,5 – по селските читалища. От тях с висше образование са 11 и със средно – останалите. Макар и на половин бройка има назначени читалищни секретари в Зограф, Калина, и Сноп. Селата Присад и Росен от 2016г. имат по 0,25 субсидирана бройка, а тези в Преселенци и Росен имат допълнително по 0,25бр. Читалищата са в собствени сгради, които се стопанисват правилно, на места съвместно с кметствата.Сградният фонд е в сравнително добро състояние, но се изискват постоянни ремонти.Това става единствено възможно с намесата на общината, която е отделила от собствените си средства само през 2021г. за неотложни ремонтни работи / Василево, Дъбовик, Житен, Красен, Люляково, Пастир, Пчеларово, Рогозина и Росица/ и дейност 92505.00 лв. Положителното е, че усилията са насочени не само към външни ремонти, а вече и към залите и библиотеките на читалищата.

По програмата на Министерство на културата „Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност“ проекти са защитили Г.Тошево, Кардам, Красен, Дъбовик и Спасово – на стойност 5576лв.

Като начин за набавяне на допълнителни средства читалищата използват правото си по ЗНЧ за оземляване и арендуване на 50дка земя от общинският поземлен фонд. На тези, които не са реално оземлени общината изплаща полагащата им се рента, според взето решение на Общинския съвет. За 2021г. собствените приходи на читалищата от дейност и рента са 169712.00лв.

Техническата обезпеченост на читалищата е на добро ниво.С компютри и интернет разполагат всички читалища, с изключение на Зограф. Във връзка с новите електронни инфокарти за регистъра на читалищата в Министерство на културата вече всички имат електронна поща. Като основно средство за комуникация помежду си се явяват ежемесечните срещи, организирани от отдел “Култура” на общината.

Основната дейност на читалищата е библиотечната и културно – просветната. Библиотеки няма единствено в село Зограф. На останалите места в селата те се обслужват от секретарите.Като цяло библиотечните фондове са големи и добре съхранявани, но доста остарели.Обновяват се от дарения и новозакупени книги чрез отдел "Култура" на общината. Единствено в Г.Тошево е въведена автоматизация на библиотечната дейност – продукт Софт Либ. По програма „Глобални библиотеки" работят читалищата в Г.Тошево, Пчеларово, Красен/етап 2009г./, Кардам /етап 2010г./ и Спасово/етап 2011г./.

Културната дейност се изразява основно в издирване и опазване на автентичния фолклор и обичаи, чрез изградени певчески и танцови групи, както детски, така и за възрастни. Във всички читалища има разкрити постоянни форми на работа.

- 1 детска музикална школа – Г.Тошево
- 1 театрален състав – Г.Тошево
- 1 музикален танцов театър – Г.Тошево
- 17 групи за автентичен фолклор –Кардам/2/, Росица, Дъбовик, Чернооково, Красен, Преселенци, Житен, Малина, Пчеларово, Росен , Василево, Зограф, Рогозина, Люляков, Изворово и Сноп.
- 6 танцови състава –Г. Тошево-3/детски и възрастни/, Пастир, Йовково, Петлешково .
- 4певчески групи – Г. Тошево, Василево, Спасово, Пастир
- 5 групи стари градски песни – Г. Тошево, Росица, Чернооково, Кардам и Красен.
- 10 клуба на жената – Сноп, Йовково, Зограф, Преселенци, Люляково, Петлешково, Спасово, Рогозина, Пастир, Пчеларово.
- 8 клуба „Млад приятел на книгата" – Г.Тошево, Кардам, Пчеларово, Йовково, Красен, Присад, Василево и Люляково.
- 1 клуб "Любознайко – Всезнайко" – Г.Тошево
- 6 клуба на пенсионера –Житен, Василево, Пастир, Дъбовик, Люляково, Спасово.
- 8 коледарски групи – Кардам, Изворово, Чернооково, Люляково, Пастир, Красен, Рогозина и Пчеларово

- 3 лазарски групи - Люляково, Чернооково, Красен.
- 2 кръжока по плетиво – Рогозина.
- 2 кръжок худ. слово – Г.Тошево.
- 1 вокална група „Бяла лястовица" – Г.Тошево.
- 1 детска група за естрадни песни „Жаборани" – Г.Тошево.
- 1 клуб йога – Г.Тошево
- 3 кръжок приложни изкуства – Петлешково, Присад и Росен
- 3 детски фолк.групи – Г.Тошево, Малина, Рогозина
- 2 група за обичаи - Кардам, Присад
- 1школа народно пеене – Г.Тошево
- 1 школа естрадно пеене – Г.Тошево
- 1 група шлагерни песни – Г.Тошево
- 1 дискусионен клуб – Г.Тошево
- 1 клуб"Фентъзи" – Г.Тошево
- 3 детски летни занимални – Красен, Рогозина и Спасово

През изтеклата година самодейците успяха да участват в традиционните общински, регионални и международни фестивали и културни прояви през по-голямата част от 2021г.

ОБЩИНА КАВАРНА

Кратка справка /представяне на общината и читалищата в нея/

Общината има обща територия 480,6 кв.км. Населението наброява 15358 жители в 20 населени места. Общинският център – гр.Каварна има 11549 жители. Структуроопределящ отрасъл на общинската икономика се явява селското стопанство, с основна насоченост – производство на зърнено – житни култури и туризма.

В тринадесет населени места на общината има регистрирани тринадесет народни читалища – едно в общинският център и дванадесет в прилежащите села. Особенно в селата те се явяват единствените организации, изпълняващи държавни културно – просветни функции.

Годишната държавна субсидия за читалищна дейност съгласно ЗНЧ се превежда на община Каварна и тя се използва за фонд работна заплата, издръжка и дейност.Субсидираните бройки са 24/ отпуснати през 2017г. две по 0,25 за Могилище и Селце/но няма назначен секретар/ за художествено-творческа дейност и 0,5бр. за Челопечене – административна дейност/, като 15 от тях са в читалището в общинския център, а останалите 9 – по селските читалища. Към читалищата в селата Г.С.Раковски, Нейково и Божурец няма разкрити субсидирани бройки и това е една от причините практически да няма дейност. От назначените на трудови договори читалищни секретари, изпълняващи и функциите на библиотекари по селата, един е с полувисше образование/Вранино/, а останалите са със средно образование и голям опит, а в Каварна – 8 с висше и 8 със средно.

Само читалищата в селата Белгун, Видно, Челопечене, Вранино, Могилище и Българево имат собствени сгради, които се стопанисват правилно, а останалите се помещават в кметствата, пенсионерски клубове или други общински сгради.Сградният фонд е в сравнително добро състояние, но се изискват постоянни ремонти.Това става единствено възможно с намесата на общината.През изминалата 2021г година от общинският бюджет са отделени за дейност и частични ремонти /Белгун, Каварна, Българево, Видно / 38700.00лв. Независимо от това средствата не достигат и затова проблема с частичните ремонти стои открит.

Като начин за набавяне на допълнителни средства читалищата използват правото си по ЗНЧ за оземляване и арендуване на 50дка земя от общинският поземлен фонд, но този въпрос е решен за една трета от всички читалища. Собствените приходи от рента и дейност за годината на читалищата са 59606.00лв. Такива нямат Могилище, Селце и Септемврийци.Читалището вКаварна е защитило проект на стойност 17745лв.

Техническата обезпеченост на читалищата е на добро ниво. С компютри и интернет разполагат всички. Това обуславя за тях лесен достъп до навременна информация и възможности за комуникация и кандидатстване с проекти по различни подходящи програми и грантови схеми. Във връзка с новите електронни инфокарти за регистъра на читалищата в Министерство на културата вече всички имат електронна поща.

Основната дейност на читалищата е библиотечната и културно – просветната. Библиотеки няма само Раковски и Божурец.Те се обслужват от секретарите.Като цяло библиотечните фондове са големи и добре съхранявани, но доста остарели.Обновяват се

от дарения , новозакупени книги чрез отдел "Култура" на общината. Никъде по селата няма въведена автоматизация на библиотечната дейност, с изключение на читалище "Съгласие" – гр.Каварна, където се използва E-lib 3,2/ Windows- Електронен каталог на Софтлит – София. По програма „Глобални библиотеки работят три читалища – Каварна и Българево/етап 2009г./ и Белгун/етап 2010г./.

Културната дейност се изразява основно в издирване и опазване на автентичния фолклор и обичаи, чрез изградени певчески и танцови групи, както детски, така и за възрастни. И през 2021г. в селата Нейково, Божурец, Селце и Г.С.Раковски няма постоянно действащи самодейни колективи. В другите читалища работят следните колективи:

- 2 театрален състав – Каварна и Българево
- 1 вокална академия – Каварна
- 1 детска музикална школа / групи по пиано и народно пеене/ - Каварна
- 2 фолклорни танцови ансамбли– Каварна и Българево
- 2 хора – детски и дамски – Каварна
- 8 групи за автентичен фолклор –Челопечене, Българево, Белгун, Вранино, Видно, Могилище, Камен бряг и Септемврийци.
- 1 група за гимнастика за пенсионери – Каварна
- 3 група за обичаи – Челопечене , Видно и Могилище
- 2 школи /детска и младежка/ за фолклорно пеене – Каварна
- 1 литературен клуб – Каварна
- 1 група стари градски песни – Челопечене
- 2 лятна забавачница – Камен бряг и Българево
- 1 клуб тихи игри – Камен бряг

През изтеклата година самодейците успяха да участват в традиционните общински, регионални и международни фестивали и културни прояви през по-голямата част от 2021г.

ОБЩИНА КРУШАРИ

Кратка справка /представяне на общината и читалищата в нея/

Общината има обща територия 417458дка., от които обработваемите площи са 276450дка. Населението наброява 4547 жители в 19 населени места. Общинският център – с.Крушари има 1609 жители. Структуроопределящ отрасъл на общинската икономика се явява селското стопанство, с основна насоченост – производство на зърнено – житни култури и животновъдството.

В осем населени места на общината има регистрирани осем народни читалища – едно в общинският център и седем в прилежащите села, като през 2016г.е възстановено читалището в с.Поручик Кърджиево – общ.Крушари. Особенно в селата те се явяват единствените организации, изпълняващи държавни културно – просветни функции.

Годишната държавна субсидия за читалищна дейност съгласно ЗНЧ се превежда на община Крушари и тя се използва за фонд работна заплата, дейност и издръжка. Субсидираните бройки са 15, като 8,3 от тях са в читалището в общинския център, а останалите 6.7 – по селските читалища. Читалището в с.Поручик Кърджиево от 2021г. има държавна субсидия. В Телериг бе назначен секретар, което се отрази положително на дейността му. Назначените на трудови договори читалищни секретари, изпълняващи и функциите на библиотекари, са със средно образование и голям опит. Читалищата са в собствени сгради, които се стопанисват правилно, на места съвместно с кметствата.Сградният фонд е в сравнително добро състояние, но се изискват постоянни ремонти.Това става единствено възможно с намесата на общината, но през 2021г. никъде не е правен ремонт. През 2021г. общината не е субсидирала читалищата.

Като начин за набавяне на допълнителни средства читалищата използват правото си по ЗНЧ за оземляване и арендуване на 50дка земя от общинският поземлен фонд, както и наеми от движимо и недвижимо имущество – за годината в размер на 23661.00лв. По програмата на Министерство на културата „Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност“ проекти е защитило Крушари – 1235лв.

Техническата обезпеченост на читалищата е на сравнително добро ниво. С компютър и интернет разполагат всички читалища, с изключение на Бакалово, а Коритен е без интернет. Това обуславя по – лесен достъп до навременна информация и дава възможности за комуникация и кандидатстване с проекти по различни подходящи програми и грантови схеми. Във връзка с новите електронни инфокарти за регистъра на читалищата в Министерство на културата вече всички имат електронна поща. По програма „Глобални библиотеки” работят Крушари/ етап 2009г./ и Телериг/ етап 2011/, като са разкрили съответно пет и три работни места.

Основната дейност на читалищата е библиотечната и културно – просветната.Те се обслужват от секретарите.Като цяло библиотечните фондове са големи и добре съхранявани, но доста остарели.Обновяват се от дарения и новозакупени книги чрез отдел “Култура” на общината.Никъде няма въведена автоматизация на библиотечната дейност.

Културната дейност се изразява основно в издирване и опазване на автентичния фолклор и обичаи, чрез изградени певчески и танцови групи, както детски, така и за възрастни. Независимо от сложната епидемична обстановка и през 2021г. всички читалища има постоянно действащи самодейни колективи.

- 1 фолклорен танцов клуб – Крушари
- 3 група за народни танци – Крушари и две в Лозенец
- 6 фолклорни групи – Александрия, Полк. Дяково, Телериг/2/, Крушари и Бакалово.
- 3 групи за автентичен фолклор – Крушари, Коритен, Кърджиево
- 1 групи за традиции и обичаи –Телериг
- 3 групи за стари градски песни –Крушари, Коритен, Александрия
- 1 школа изобразително изкуство – Лозенец
- 1 кръжок по готварство – Лозенец
- 1 кръжок по плетиво – Лозенец
- 2 детски вокални групи –Лозенец
- 1 женска певческа група - Лозенец

През изтеклата година самодейците успяха да участват в традиционните общински, регионални и международни фестивали и културни прояви. Повечето прояви от културните им календари се случиха през първото и третото тримесечие на годината.

ОБЩИНА ТЕРВЕЛ

Кратка справка /представяне на общината и читалищата в нея/

Общината има обща територия 579570дка. Населението наброява 16178 жители в 23 населени места. Общинският център - гр. Тервел има 6062 жители. Структуроопределящ отрасъл на общинската икономика се явява селското стопанство, с основна насоченост – производство на зърнено – житни култури.

В тринадесет населени места на общината има регистрирани народни читалища – едно в общинският център и дванадесет в прилежащите села. Особенно в селата те се явяват единствените организации, изпълняващи държавни културно – просветни функции.

Годишната държавна субсидия за читалищна дейност съгласно ЗНЧ се превежда на община Тервел и тя се използва за фонд работна заплата, дейност и издръжка. Субсидираните бройки са 29, като 11,5 от тях са в читалището в общинския център, а останалите – по селските читалища. Назначените на трудови договори читалищни секретари, изпълняващи и функциите на библиотекари, са със средно образование и голям опит. С висше образование са 6,5 бройки – в Тервел, а с основно 2 по 0,5 – помощен персонал.

Читалищата са в собствени сгради, които се стопанисват правилно, на места съвместно с кметствата, с изключение на селата Божан и Зърнево, които разполагат с по една стая съответно в училището и кметството.Сградният фонд е в сравнително добро състояние, но се изискват постоянни ремонти.Това става единствено възможно с намесата на общината, както.За 2021г. общината не е заделила от собствените си средства за дейност на читалищата. Частични ремонти са правени в Зърнево и Каблешково.

Като начин за набавяне на допълнителни средства не всички читалищата използват правото си по ЗНЧ за оземляване и арендуване на 50дка земя от общинският поземлен фонд. Собствените приходи от рента и дейност на читалищата за годината са 33975.00лв. По програмата на Министерство на културата „Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност“ проект е защитил Тервел – 3998,00лв.

Техническата обезпеченост на читалищата е на сравнително добро ниво. С компютри и интернет разполагат всички читалища с изключение на Божан/ няма интернет/ и Безмер, Кочмар, Честименско и Поп Груево /няма компютър и интернет/. Във връзка с новите електронни инфокарти за регистъра на читалищата в Министерство на културата вече всички имат електронна поща. Като основно средство за комуникация помежду си се явяват ежемесечните срещи, организирани от отдел “Култура” на общината.

Основната дейност на читалищата е библиотечната и културно – просветната.В селата те се обслужват от секретарите.Като цяло библиотечните фондове са големи и добре съхранявани, но доста остарели.Обновяват се от дарения и новозакупени книги чрез отдел “Култура” на общината.Поради техническа необезпеченост никъде по селата няма въведена автоматизация на библиотечната дейност.Единствено в НЧ”Димитър Дончев – Доктора” – гр.Тервел е инсталиран библиотечен програмен продукт WINISIS от

НАЦИД. По програма „Глобални библиотеки" работи само читалището в Тервел/етап 2011г./.

Културната дейност се изразява основно в издирване и опазване на автентичния фолклор и обичаи, чрез изградени певчески и танцови групи, както детски, така и за възрастни. Независимо от сложната епидемична обстановка и през 2021г. всички читалища, с изключение на Божан имат постоянно действащи самодейни колективи.

- 1 детски танцов състав – Тервел
- 1 детски школи народно пеене и китара –Коларци
- 3 танцово певчески групи за изворен фолклор – Тервел , Кладенци, Зърнево
- 1 група за модерни танци – Поп Груево
- 11 женски фолклорни групи – Жегларци, Коларци, Каблешково/ 2- детска и женска /, Нова Камена, Кочмар, Божан, Кладенци, Орляк , Безмер и Честименско
- 1 коледарски групи –Зърнево
- 1 лазарски групи – Зърнево
- 1 група за обичаи –Каблешково
- 1 детски певчески групи –Зърнево
- 1 група худ. слово – Поп Груево
- 1 битов оркестър – Тервел
- 1 хорче на бебетата – Тервел
- 1 школа нар.инструменти - Тервел
- 1 кулинарен клуб – Поп Груево
- 1клуб „Археология" – Тервел
- 1 ателие ръкоделие – Тервел

През изтеклата година самодейците успяха да участват в традиционните общински, регионални и международни фестивали и културни прояви. Повечето прояви от културните им календари се случиха през първото и третото тримесечие на годината.

ОБЩИНА ШАБЛА

Кратка справка /представяне на общината и читалищата в нея/

Общината има обща територия 325кв.км. Населението наброява 5069 жители в 13 населени места. Общинският център – гр.Шабла има 3401 жители. Структуроопределящ отрасъл на общинската икономика се явява селското стопанство, с основна насоченост – зеленчукопроизводството.

В девет населени места на общината има регистрирани девет народни читалища – едно в общинският център и осем в прилежащите села. Новоучредено през 2014г. е читалището в Горичане. Особенно в селата те се явяват единствените организации, изпълняващи държавни културно – просветни функции.

Годишната държавна субсидия за читалищна дейност съгласно ЗНЧ се превежда на община Шабла и тя се използва за фонд работна заплата, дейност и издръжка. От назначените на трудови договори читалищни секретари, изпълняващи и функциите на библиотекари по селата трима са с висше /Дуранкулак, Ваклино и Езерец/, а останалите със средно образование и голям опит.От всички щатни бройки в Шабла със висше образование са пет, а останалите - със средно.

Читалищата са в собствени сгради, които се стопанисват правилно, на места съвместно с кметствата.Сградният фонд е в сравнително добро състояние, но се изискват постоянни ремонти.Това става единствено възможно с намесата на общината.Частични ремонти през годината са правени в Дуранкулак, Крапец и Шабла. За 2021г. общината е осигурила допълнително субсидиране за дейност само за читалището в Шабла – 3500,00лв

Като начин за набавяне на допълнителни средства читалищата използват правото си по ЗНЧ за оземляване и арендуване на 50дка земя от общинският поземлен фонд, както и наеми от движимо и недвижимо имущество.За годината тези средства са в размер на 62056.00лв. В това число от защитени проекти:

-Проект „За чиста и красива България" за 6000,00лв лв. - Езерец

-Програма „Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност" към МК –Дуранкулак – 3098,44 лв.

Техническата обезпеченост на читалищата е на добро ниво.С компютри и интернет разполагат всички читалища. Във връзка с новите електронни инфокарти за регистъра на читалищата в Министерство на културата вече всички имат електронна поща.

Основната дейност на читалищата е библиотечната и културно – просветната.Те се обслужват от секретарите. Като цяло библиотечните фондове са големи и добре съхранявани, но доста остарели. Обновяват се от дарения и новозакупени книги чрез отдел "Култура" на общината. Никъде няма въведена автоматизация на библиотечната дейност. По програма „Глобални библиотеки работи само читалището в Дуранкулак /етап 2009г./ с изграден инфоцентър с четири работни места.

Културната дейност се изразява основно в издирване и опазване на автентичния фолклор и обичаи, чрез изградени певчески и танцови групи, както детски, така и за

възрастни. Независимо от сложната епидемична обстановка и през 2021г. всички читалища има постоянно действащи самодейни колективи.

- 2 театрални състава – Шабла,Крапец
- 1 куклен театър – Крапец
- 6 танцови състава – Шабла/2 – деца и младежи/, Дуранкулак-2, Крапец-2
- 5 танцов клуб – Шабла, Ваклино, Горичане, Крапец, Дуранкулак.
- 2 школи изобразително изкуство и дърворезба – Шабла, Граничар
- 1 школа народно пеене – Шабла
- 4 групи за автентичен фолклор – Шабла, Крапец, Ваклино, Горичане
- 4група за стари градски песни – Дуранкулак, Крапец, Ваклино, Граничар
- 2 група народни песни – Шабла, Дуранкулак
- 1 детска певческа група – Ваклино
- 1 детска фолклорна група - Шабла
- 1 група модерни танци – Крапец
- 2 клуба приложно изкуство – Дуранкулак, Крапец
- 1 кръжок плетиво и рисуване – Ваклино
- 1 лазарска група – Крапец
- 1 коледарска група – Крапец
- 1 клуб лечебно пеене – Крапец
- 1 клуб сръчни ръце – Горичане
- 1 клуб на жената – Езерец

През изтеклата година самодейците успяха да участват в традиционните общински, регионални и международни фестивали и културни прояви през по-голямата част от 2021г. Повечето прояви от културните им календари се случиха през първото и третото тримесечие на годината.

ОБОБЩЕН АНАЛИЗ

НА ДЕЙНОСТТА НА ЧИТАЛИЩАТА

В ОБЛАСТ

ДОБРИЧ

В сто и тринадесет населени места на областта има функциониращи 121 народни читалища – 13 в градовете и 108 в прилежащите села. През 2017г. са регистрирани две читалища в община Добрич – град.. Особенно в селата те се явяват единствените организации, изпълняващи държавни културно – просветни функции.

Читалищата са в болшинството си в собствени сгради, които се стопанисват правилно, на места съвместно с кметствата. Сградният фонд е в сравнително добро състояние, но се изискват постоянни ремонти.Това става единствено възможно с намесата на общините и чрез общините по европейските оперативни програми. Всички общини от областта и през 2021г. са отделили според възможностите си такива средства, с изключение на Тервел и Крушари. Независимо от това средствата не достигат и затова проблема с частичните ремонти стои открит за някои села.

В три читалища в община Каварна няма разкрит щат, в община Добричка – Миладиновци, Златия и Полк.Иваново, в община Добрич – „Български искрици 2016“ От 2017г. субсидираните бройки са увеличени с две по 0,5 /НЧ”Романодром - 2002” и Челопечене/ и две по 0,25 за Могилище и Селце. През 2021г. бе отпусната една субсидирана бройка за НЧ“Г.С.Раковски – 1942“ – с.Поручик Кърджиево, община Шабла. С това те стават общо за областта 263. В читалищата назначените читалищни работници със висше образование са 88, полувисше – 1, основно – 7х0,5 /помощен персонал/ и останалите със средно образование и богат опит.

Техническата обезпеченост/компютри и интернет/ на читалищата става все по-добра. В момента с такива разполагат 109 читалища или 90%. За това спомага и работата им по програма ” Глобални библиотеки” по която работят 21от тях.

Културният продукт, предлаган от читалищните колективи е разнообразен и задоволява духовните потребности на местната общност. Той е съобразен с местните

обичаи и традиции, с тяхното опазване и развитие. Единици са читалищата без библиотеки. Библиотечните фондове се обновяват основно с дарения и собствени средства, но не в необходимия обем. През 2021г. тринадесет читалища защитиха проекти по програмата „Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност" на Министерство на културата.

Независимо от сложната епидемична обстановка и през 2021г. почти всички читалища имат постоянно действащи самодейни колективи:

- 10 театрални състава и групи
- 1 куклен театър
- 9 детски музикални школи
- 3 езикови школи и курсове
- 55 фолклорни танцови състава и групи
- 107 певчески състава и групи за изворен и обработен фолклор
- 5 школи за народно пеене
- 25 коледарски групи
- 10 лазарски групи
- 15 хорови формации
- 18 групи за стари градски песни
- 11 вокални групи
- 4 формации за модерни танци и балет
- 14 клуба на жената
- 16 литературни клуба
- 9 групи за популярни песни
- 20 школи и клубове за изобразително и приложно изкуство
- 11 групи за народни обичаи
- 7 клуба на пенсионера
- 5 кръжока „Плетиво, шев и кройка"
- 2 кулинарни клуба
- 4 спортни клуба
- 2 детски клуба за народно творчество
- 1 групи за руски песни
- 2 школи за народни инструменти
- 1 школи по програмиране и компютърна грамотност
- 6 лятни занимални
- 1 групи за занаяти
- 22 други форми

Има какво да се желае за превръщане на читалищата все повече и в информационни центрове за местното население.

През изтеклата година самодейците успяха да участват в традиционните общински, регионални и международни фестивали и културни прояви през по-голямата част от 2021г.

Препоръки:

- да се потърси възможност за дооборудване на читалищата в селата с комуникационни средства – компютри, сценична техника и мултимедия и осигуряване на интернет връзка, като преди това се обучат читалищните кадри за работа с тях
- читалищата да разнообразят дейността си – от основно самодейни състави, постепенно да се превърнат в информационни центрове за местната общност
- да се подобри съвместната работа с учебните заведения в селата за привличане на децата и осмисляне на свободното им време
- да се продължи организирането на обучителни семинари за повишаване квалификацията на читалищните кадри – като библиотечни работници и за разработка и управление на проекти, съвместно с РЕКИЦ "Читалища" – Добрич, регионална библиотека, ОИЦ и други обучителни организации
- общините да използват възможностите предлагани от оперативната програма за развитие на селските райони за решаване на проблемите на сградния фонд
- предвид големите възможности, които предоставя програмата за трансграничено сътрудничество България – Румъния общините да продължат да включват читалищата като партньори при реализация на проекти за културен обмен
- да продължи добрата съвместна работа между Областна администрация – Добрич и РЕКИЦ "Читалища" – Добрич при организиране на обучения на читалищни дейци, регионални областни срещи на читалищата, презентиране на положителни читалищни практики и решаване на читалищни проблеми
- общинските ръководства да въведат като основен принципа на проектното субсидиране на дейността на читалищата